

तावूचतुर्नारदं नैतद्भगवन् पूर्वकर्मकर्त्रादिभिर्विशिष्टस्य पत्न्या उपदृश्यते समर्थाय वा आवाञ्च सख्यं परस्पररेणोपगतौ ।

तच्चावधानतो ह्युत्कृष्टमधरोत्तरं परिभ्रष्टं नारदस्त्वेवमुक्तः श्लोकत्रयमपठत् । १८४०

क्रूरः कौरव्यमृदवे मृदुः क्रूरे च कौरव । साधुश्चासाधवे साधुः साधवेनाप्नुयात् कथं ।

कृतं व्रतगुणं कुर्यान्नास्ति देवेषु निर्णयः । औशीनरः साधुशीलो भवतो वै महोपतिः ।

जयेत् कदर्यं दानेन सत्येनानृतवादिनं । क्षमया क्रूरकर्मणमसाधुं साधुना जयेत् ।

तदुभावेव भवन्तावदारौ य इदानीं भवद्भ्यामन्यतमः सोऽपसर्पतु एतद्वै निदर्शनमित्युक्त्वा तूष्णीं नारदो बभूव ।

एतच्छ्रुत्वा तु कौरव्यः शिविं प्रदक्षिणं कृत्वा पत्न्यां दत्त्वा बद्धकर्मभिः प्रशस्य प्रययौ । तदेतद्वाञ्छो महाभाग्यमित्युक्त्वा

नारदः । १८४५

इति श्री महाभारते आरण्यपर्वणि मार्कण्डेयसमाख्यापर्वणि शिविमहाभाग्यकथने चतुर्नवत्यधिकशतोऽध्यायः ॥ १८४ ॥

॥ मार्कण्डेय उवाच ॥ इदमन्यच्छ्रूयतां ययातिर्नाड्यो राजा राज्यस्यः पारजनावृत आसाञ्चके गुर्वर्थो ब्राह्मण उपेत्य

अब्रवीत् भो राजन् गुर्वर्थं भिक्षेयं समयादिति ॥ राजोवाच ॥ ब्रवीतु भगवान् समयमिति ।

॥ ब्राह्मण उवाच ॥ विद्वेषणं परमं जीवलोके कुर्यान्नरः पार्थिव याच्यमानः । तत्त्वां पृच्छामि कथन्तु राजन् दद्याद्भवान् दयितञ्च मेऽद्य ।

॥ राजोवाच ॥ न चानुकीर्तये दद्यं दत्त्वा अयाच्यमर्थं न च संशृणोमि प्राप्यमर्थञ्च संश्रुत्य तच्चापि दत्त्वा सुसुखी भवामि ।

ददामि ते रोहिणीनां सहस्रं प्रियो हि मे ब्राह्मणो याच्यमानः । न मे मनः कुप्यति याच्यमाने दत्तं न शोचामि कदाचिदर्थं ।

इत्युक्त्वा ब्राह्मणाय राजा गोसहस्रं ददौ प्राप्तवांश्च सहस्रं ब्राह्मण इति । १८५०

इति श्रीमहाभारते आरण्यपर्वणि मार्कण्डेयसमाख्यापर्वणि नाड्यचरित्रे पञ्चनवत्यधिकशतोऽध्यायः ॥ १८५ ॥

॥ वैशम्पायन उवाच ॥ भूय एव महाभाग्यं कथ्यतामित्यब्रवीत् पाण्डवः ।

अथाचष्ट मार्कण्डेयो महाराज वृषदर्भसेदुकनामानौ राजानौ नीतिमार्गरतौ अस्त्रोपास्त्रकर्तनौ ।

सेदुको वृषदर्भस्य बालस्यैव उपाशुव्रतमभ्यजानन् कुप्यमर्दयं ब्राह्मणस्य ।

अथ तं सेदुकं ब्राह्मणः कश्चिदेदाध्ययनसम्पन्नः । आशिषं दत्त्वा गुर्वर्थी भिक्षितवान् ।

अश्वसहस्रं मे भवान् ददात्विति तं सेदुको ब्राह्मणमब्रवीत् । १८५५

नास्ति सम्भवो गुर्वर्थं दातुमिति ।

॥ स त्वं गच्छ वृषदर्भसकाशं राजा परमधर्मज्ञो ब्राह्मण तं भिक्षस्व । स ते दास्यति तस्यैतदुपाशुव्रतमिति ।

अथ ब्राह्मणो वृषदर्भसकाशं गत्वा अश्वसहस्रमयाचत । स राजा तं केशेनाताडयत् ।

तं ब्राह्मणोऽब्रवीत् किं हिंस्यानागसं मामिति ।

एवमुक्त्वा तं शपन्तं राजाह विप्र किं यो न ददाति तुभ्यमुताहोस्वित् ब्राह्मणमेतत् । १८६०

॥ ब्राह्मण उवाच ॥ राजाधिराज तव समीपं सेदुकेन प्रेषितो भिक्षितुमागतः । तेनानुशिष्टेन मया त्वं भिक्षितोऽसि ।

॥ राजोवाच ॥ पूर्वाह्ने ते दास्यामि यो मेऽद्य बलिरागमिष्यति । यो हन्यते कश्यप कथं मोघं चेपुषं तस्य स्यात् ।